

Sygn. akt: I Ns 93/21

POSTANOWIENIE

Dnia 13 sierpnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Jędrzejowie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Katarzyna Wysoczyńska
-----------------	------------------------------

Protokolant:	Dagmara Smerdzyńska
--------------	---------------------

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2021 r. w Jędrzejowie na rozprawie

sprawy z wniosku J. P.

z udziałem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w K., M. S., G. S.

O odebranie oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku A. S. oraz zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych braku złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. S.

postanawia:

I. odmówić zatwierdzenia uchylenia się przez J. P. od skutków prawnych braku złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. S.

II. orzec, że wnioskodawczyni i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie

Sygn. akt I Ns 93/21

UZASADNIENIE

Postanowienia z dnia 13 sierpnia 2021 roku

W dniu 4 marca 2021 roku do tut. Sądu wpłynął wniosek J. P. o przyjęcie oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. S. zmarłym dnia 5 marca 2020 roku, oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych braku złożenia przez wnioskodawczynię w terminie wskazanego oświadczenia oraz o zatwierdzenie wskazanego oświadczenia.

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że spadkodawca zostawił długi, o których wnioskodawczyni nie wiedziała, a ze zmarłym bratem utrzymywała rzadkie kontakty. Wnioskodawczyni wskazała nadto, że o istnieniu brata długów dowiedziała się dopiero w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po A. S., toczącym się przed tutejszym sądem sygn. akt I Ns 43/21.

Uczestnicy postępowania nie zajęli stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. S. zmarł w dniu 5 marca 2020 roku jako bezdzietny kawaler. Pozostawił po sobie siostry J. P., M. S. oraz G. S..

A. S. mieszkał w domu jednorodzinnym, który sam wybudował. Zamieszkiwał on z siostrzenicą K. S., córką G. S., z którą prowadził piekarnię. W piekarni razem z A. S. pracowała także jego siostra M. S. J. P. utrzymywała normalne kontakty z bratem, odwiedzała go oraz czasami pomagała mu w pracy w piekarni.

K. S. i M. S. wiedziały o długach A. S. w ZUS, o tym, że spłaca go w ratach i że do dnia śmierci nie spłacił go całkowicie.

Wnioskodawczyni nie jest skłócona z M. S. i K. S., utrzymują one normalne kontakty.

J. P. nie złożyła w terminie 6 miesięcy od dnia śmierci brata oświadczenia o odrzuceniu spadku po nim. Wnioskodawczyni nie podejmowała żadnych działań celem ustalenia zadłużenia A. S., nie rozmawiała o tym czy zostawił on jakieś długi z M. S. i K. S.. Za życia brata wnioskodawczyni nie interesowała się także jego sytuacją majątkową.

W dniu 29 stycznia 2021 roku do tutejszego Sądu wpłynął wniosek (...) Oddział K. o stwierdzenie nabycia spadku po A. S.. We wniosku wskazano, że spadkodawca pozostawił długi wobec ZUS z tytułu nieopłaconych składek ubezpieczeniowych. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt I Ns 43/21.

J. P. otrzymała zawiadomienie w sprawie sygn. akt I Ns 43/21 wraz z odpisem wniosku w dniu 5 lutego 2021 roku.

Dowód: akta sygn. I Ns 43/21, akta sygn. I Ns 188/09, sygn. akt I Ns 494/10, zeznania wnioskodawczyni (k. 52v -53 + nagranie rozprawy z dnia 1 lipca 2021 roku), uczestniczek M. S. (k. 53 – 53 V + nagranie rozprawy z dnia 1 lipca 2021 roku), G. S. (k. 53 + nagranie rozprawy z dnia 1 lipca 2021 roku), zeznania świadka K. S. (k. 59v + nagranie rozprawy z dnia 10 sierpnia 2021 roku).

Sąd zważył co następuje:

Wniosek jest niezasadny

Zgodnie z przepisem art. 1019 § 1 kc w zw. z § 2 jeżeli spadkobierca pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku w terminie, może uchylić się od skutków braku takiego oświadczenia, a w takim wypadku stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami:

- uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed Sądem
- spadkobierca winien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy go odrzuca.

Uchylenie się od skutków prawnych braku oświadczenia wymaga zatwierdzenia przez Sąd.

Wskazany przepis należy rozpatrywać łącznie z przepisami części ogólnej kodeksu cywilnego, w szczególności przepisem art. 84 kc, który dotyczy błędu.

Ze wskazanego przepisu wynika, że błąd musi dotyczyć czynności prawnej i być błędem istotnym. Udowodnienie błędu spoczywa na spadkobiercy żądającym zatwierdzenia uchylenia się od skutków prawnych braku złożenia oświadczenia w terminie.

Błąd dotyczący oświadczenia o odrzuceniu spadku, to błąd co do osoby spadkodawcy, co do tytułu powołania lub przedmiotu spadku. W tym ostatnim wypadku chodzi o brak wiedzy spadkobiercy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego, z zastrzeżeniem że nie jest to brak staranności po stronie spadkobiercy czy też jego lekkomyślność (Elżbieta Skowrońska – Bocian „Komentarz do kodeksu cywilnego, część czwarta – spadki” Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis Warszawa 2002 rok; „Kodeks Cywilny – komentarz” pod red. Z. Resicha Wydawnictwo Prawnicze Warszawa 1972 rok). Nie jest bowiem błędem niezajomość przedmiotu spadku związana z brakiem staranności po stronie spadkobiercy w ustaleniu rzeczywistego stanu majątku, w tym istnienia długów, w takim wypadku brak jest możliwości uchylenia się od skutków niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku (postanowienie SN

z dnia 30 czerwca 2005 roku IV CK 799/04 OSNC 2006/5/94; postanowienie SN z dnia 18 marca 2010 roku V CSK 337/07 lex 677786; „Komentarz do kodeksu cywilnego, część czwarta spadki pod red. A. Kidyba lex).

Z błędem istotnym w przypadku braku oświadczenia o odrzuceniu spadku mamy do czynienia wtedy, gdy zachodzi przypuszczenie, że gdyby spadkobierca nie działał pod wpływem błędu, to złożyłby w terminie oświadczenie o odrzuceniu spadku.

Zgodnie z przepisem art. 88 § 2 kc uprawnienie do uchylenia się od skutków prawnych braku złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku wygasa z upływem 1 roku od dnia jego wykrycia. Jest to termin zawity po upływie, którego wygasa uprawnienie do skorzystania z możliwości uchylenia się od skutków prawnych braku złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie, termin ten nie podlega przedłużeniu czy też przerwaniu („Kodeks cywilny, komentarz, część ogólna” pod red. P. Księżaka i M. Pyziak – Szafnickiej – lex)

W niniejszej sprawie niespornym było to, że J. P. nie złożyła w terminie 6 miesięcy od dnia śmierci swego brata oświadczenia o odrzuceniu spadku (art. 1015 §1 kc). Wiedziała ona od początku o śmierci brata, czemu nie zaprzeczyła, a więc miała możliwość złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie do 5 września 2020 roku. Mogła to zrobić zarówno przed Sądem, jak i u notariusza.

W ocenie Sądu wnioskodawczyni nie składając oświadczenia o odrzuceniu spadku po bracie nie działała pod wpływem błędu, zatem nie mogła uchylić się od skutków prawnych braku złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po nim.

W ocenie Sądu wnioskodawczyni nie dochowała należytej staranności w ustaleniu stanu majątku spadkowego, w tym i istnienia długów. Należy zważyć, że wnioskodawczyni przyznała, że po śmierci brata nie podejmowała żadnych czynności celem ustalenia, czy A. S. miał długi, za życia brata nie interesowała się jego sytuacją finansową. Nadto z wiarygodnych zeznań uczestniczki M. S. i świadka K. S. wynikało, że wnioskodawczyni nie interesowało to, czy zmarły brat pozostał jakieś długi.

W ocenie Sądu nie istniały żadne przeszkody do tego, aby wnioskodawczyni spytała M. S. czy też K. S. o długi brata, a nie zrobiła tego, ponieważ ją to po prostu nie interesowało. Nikt wnioskodawczyni nie wprowadził w błąd zapewniając, że takie długi spadkowe nie istnieją, a zatem w ocenie Sądu nie można tu mówić o żadnym błędzie, a jedynie o braku należytej staranności w ustaleniu stanu majątku spadkowego po A. S..

Należy dodać, że zdaniem Sądu brak poinformowania wnioskodawczyni przez siostrę i siostrzenicę o długach spadkowych, a więc ich milczenie nie mogło usprawiedliwiać braku działania wnioskodawczyni i stanowić o istnieniu błędu. Zdaniem Sądu to wnioskodawczyni, winna podjąć kroki celem ustalenia długów spadkowych, czego, jak sama przyznała nie zrobiła.

Należy też dodać, że przekonanie wnioskodawczyni o tym, że nie ma innych długów spadkowych nie mogło jej usprawiedliwiać i nie mogło świadczyć o tym, że pozostawała w błędzie co do istnienia tych długów, bowiem brakiem należytej staranności w ustaleniu stanu majątku spadkowego, w tym i długów, jest także pozbawione podstaw przypuszczenie, że takie długi nie istnieją (Postanowienie SN z dnia 29 listopada 2012 roku II CSK 172/12 lex 1299156).

W ocenie Sądu brak działania wnioskodawczyni w zakresie ustalenia długów spadkowych nie mogło świadczyć o jej działaniu pod wpływem błędu (przy braku złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku) i nie mogło uzasadniać zatwierdzenia oświadczenia J. P. o uchyleniu się od skutków prawnych braku złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. S. w terminie.

W ocenie Sądu z uwagi na powyższe orzeczono jak w pkt I postanowienia.
O kosztach orzeczono w pkt II postanowienia na podstawie art. 520 §1 kpc.